

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 01-88

Podgorica, 23.01.2014. godine

**MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
- n/r ministra, g-dina Branimira Gvozdenovića -**

Poštovani gospodine Gvozdenović,

Na osnovu Vašeg akta, broj 10-560/50 od 30.12.2013. godine kojim se traži mišljenje na *Predlog pravilnika o tehničkim standardima zaštite vazduha od emisija isparljivih organskih jedinjenja koje nastaju skladištenjem, pretakanjem i distribucijom motornih benzina*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na osnovu uvida u tekst Predloga uredbe i Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, ukazujemo na sljedeće:

Ovim Pravilnikom propisuju se tehnički standardi zaštite životne sredine za uređaje za skladištenje i pretakanje benzina na terminalima i benzinskim stanicama, kao i za cistijerne koje se koriste za prevoz benzina od jednog terminala do drugog ili od terminala do benzinske stanice i rokovi za njihovo postizanje. Propis će se primjenjivati od 01. januara 2020. godine.

Kako je predlagač naveo u RIA obrascu, primjena navedenog propisa će izazvati dodatne troškove privredi. Naime, vlasnici benzinskih pumpi čiji je godišnji protok veći od 500m³ imaće troškove od oko 10.000 EUR po benzinskoj stanici, gdje je oko 5.000 EUR potrebno uložiti u modernizaciju sistema punjenja podzemnih rezervoara, kako bi se omogućila kondenzacija benzinskih para, a ostatak je potrebno uložiti u opremu za utakanje benzina u putničke automobile. Cijena opremanja jednog utakačkog aparata sa 4 "pištolja" za utakanje kreće se od 3.000 EUR do 5.000 EUR u zavisnosti od sistema.

Vlasnici cistijerni za transport motornih benzina biće u obavezi da obezbijede isključivo sisteme za donje punjenje, koje po usvojenim standardima imaju sva novija vozila toga tipa, dok vlasnici rezervoara za skladištenje motornih benzina treba da izvrše modernizaciju rezervoara.

Najveći troškovi odnose se na nabavku opreme za pretakanje motornih benzina na terminalima i oni okvirno iznose između 300.000 EUR i 400.000 EUR.

Na osnovu uvida u dostavljeni tekst i Izveštaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za sprovođenje Pravilnika u 2014. godini nije potrebno izdvojiti dodatna finansijska sredstva iz budžeta države.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija daje saglasnost na *Predlog pravilnika o tehničkim standardima zaštite vazduha od emisija isparljivih organskih jedinjenja koje nastaju skladištenjem, pretakanjem i distribucijom motornih benzina.*

S poštovanjem,

 MINISTAR
dr Radoje Žugić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA I TURIZMA
NAZIV PROPISA	Predlog pravilnika o tehničkim standardima zaštite vazduha od emisija isparljivih organskih jedinjenja koje nastaju skladištenjem, pretakanjem i distribucijom motornih benzina
<p>1. Definisavanje problema</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez primjene propisa ("status quo" opcija)? <ul style="list-style-type: none"> - Skladištenje i distribucija motornih benzina predstavljaju značajan izvor zagađenja vazduha zbog visokog stepena isparljivosti benzinskih para koje sadrže supstance opasne po zdravlje ljudi i životnu sredinu. Takođe, isparavanje benzina u procesu skladištenja i distribucije dovodi do značajnih gubitaka goriva. Predloženim aktom se u skladu sa evropskim propisima iz ove oblasti utvrđuju tehnički standardi zaštite životne sredine za uređaje za skladištenje i pretakanje benzina na terminalima i benzinskim stanicama, kao i za pokretne rezervoare koji se koriste za prevoz benzina od jednog terminala do drugog ili od terminala do benzinske stanice i rokovi za njihovo postizanje. - Motorni benzin po svojim karakteristikama predstavlja visoko isparljivu materiju sa sastojcima koji imaju značajan negativan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu. Nepravilnim skladištenjem i distribucijom nastaju veliki gubici benzina i ogromna isparenja toksičnih i karcinogenih materija. - Uticaj na kvalitet vazduha predstavlja direktni uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi tako da subjekte ugrožene ovim problemom predstavlja cjelokupno stanovništvo Crne Gore kao i životna sredina uopšte. Naročito su ugroženi oni koji rade na i u blizini benzinskih pumpi. Takođe, sami distributeri motornih benzina zbog nepravilnog skladištenja i distribucije trpe velike gubitke sirovina zbog velikih isparenja. - Bez primjene ovog propisa suočavamo se sa daljim ugrožavanjem kvaliteta vazduha, sa problemom nepostojanja sveobuhvatnog pravnog okvira vezanog za kontrolu kvaliteta vazduha i neracionalnim trošenjem ključnog resursa kao što je motorni benzin. 	
<p>2. Ciljevi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Koji ciljevi se postižu predloženim propisom? - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo. <p>Ciljevi koji se postižu predloženim propisom su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donošenjem Pravilnika postigli bi se ciljevi smanjenja isparenja benzinskih para, došlo bi do značajnih ušteda goriva, kao i do zaštite ljudi od stvaranja prizemnog ozona i emisije lako isparljivih jedinjenja koja su otrovna i opasna za ljudsko zdravlje i vegetaciju. - Nacionalnom strategijom za upravljanje kvalitetom vazduha i Nacionalnim planom za potvrđivanje i implementaciju protokola (Protokol o teškim metalima, Protokol o 	

dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (POPs), i Geteborški protokol) uz Konvenciju o prekograničnom zagađenju vazduha na velikim udaljenostima predviđeno je donošenje ovog propisa sa ciljem smanjenja ukupnih nacionalnih emisija isparljivih organskih jedinjenja što posredno utiče na smanjenje eutrofikacije i acidifikacije.

- Ciljevi propisa u potpunosti su u skladu sa ciljevima Evropske Direktive EC/94/63 o kontroli emisije isparljivih organskih jedinjenja koji nastaju skladištenjem benzina i njegovom distribucijom od terminala do benzinskih stanica i odredbe Evropske Direktive EC/2009/126 o drugoj fazi sakupljanja benzinskih para prilikom punjenja motornih vozila na benzinskim stanicama.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Obaveza donošenja ovog propisa utvrđena je u članu 31 Zakona o zaštiti vazduha ("Službeni list CG", br. 25/10) kojim se utvrđuju tehnički standardi zaštite životne sredine za uređaje za skladištenje i pretakanje benzina na terminalima i benzinskim stanicama, kao i za pokretne rezervoare koji se koriste za prevoz benzina od jednog terminala do drugog ili od terminala do benzinske stanice i rokovi za njihovo postizanje.
- Obaveza donošenja propisa potiče i iz procesa evropskih integracija, s tim da bi propis trebalo donijeti što prije a njegovu primjenu odložiti tako da bi ekonomski subjekti imali dovoljno vremena da investiraju potrebna sredstva u propisane tehničke uslove.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti, Donošenje
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Pozitivni, direktni uticaji propisa ostvariće se kroz poboljšanje kvaliteta vazduha i uticaće na cjelokupno stanovništvo i životnu sredinu. Takođe, pozitivni uticaji ostvariće se i znatnom uštedom benzina prilikom utakanja na benzinskim stanicama pomoću sistema za kondenzaciju benzinskih para. Ova ušteda imaće uticaja na distributere motornog benzina ali ne i na potrošače.
- Građani neće imati troškove po osnovu ovog propisa, tim prije što se ulaganja u tehničku infrastrukturu u ovom slučaju ne mogu prenijeti na krajnjeg korisnika motornih benzina, jer se cijene naftnih derivata formiraju u skladu sa posebnim propisima.
- Distributeri će imati određene troškove po osnovu ovog propisa, s tim da će mala i srednja preduzeća imati mnogo manja ulaganja od preduzeća koja su dominantna na tržištu. Vlasnici benzinskih pumpi čiji je godišnji protok veći od 500m³ imaće troškove od oko 10.000 € po benzinskoj stanici gdje je oko 5000 € potrebno uložiti u modernizaciju sistema punjenja podzemnih rezervoara kako bi se omogućila kondenzacija benzinskih para, a ostatak je potrebno uložiti u opremu za utakanje benzina u putničke automobile. Cijena opremanja jednog utakačkog aparata sa 4 "pištolja" za utakanje kreće se od 3-5 000 € u zavisnosti od sistema, gdje skuplji sistem zapravo predstavlja bolje dugoročno ulaganje jer vlasniku obezbjeđuje veću uštedu benzina.
- Vlasnici cistijerni za transport motornih benzina (propis se ne odnosi na dizel gorivo!) moraću obezbijediti isključivo sisteme za donje punjenje koje po usvojenim standardima imaju sva novija vozila toga tipa. Ostavljanjem dovoljno vremena za unaprijeđenje voznog parka ovi troškovi se mogu svrstati u troškove redovnog poslovanja.
- Vlasnici rezervoara za skladištenje motornih benzina treba da ulože određena sredstva u modernizaciju rezervoara koji nisu opremljeni fiksnim ili plutajućim krovovima i ofarbaju

radijantnim bojama u skladu sa propisanim standardima.

- Podstiče se tržišna konkurencija, jer oni distributeri koji ne budu investirali u tehničke standarde predviđene Pravilnikom, neće moći da posluju na tržištu.
- Velika ulaganja potrebna su za opremu za pretakanje motornih benzina na terminalima. Oprema okvirno košta oko 300- 400 hiljada EUR.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje ovog propisa potrebno je obezbijediti finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore za tehničko unaprijeđenje rezervoara čiji je vlasnik država. Procjena troškova u ovom smislu zavisi od načina planiranja obaveznih rezervi goriva i udjela benzina u obaveznim rezervama. Sredstva koja treba uložiti iz državnog budžeta nisu visoka jer se odnose na modernizaciju krova rezervoara i farbanje rezervoara radijantnim bojama. Potrebna sredstva mogu se planirati i obezbjeđivati postupno do roka za primjenu Pravilnika.
- Implementacija propisa ne prouzrokuje međunarodne finansijske obaveze.
- ~~Nema potrebe za obezbjeđivanjem sredstava u tekućoj odnosno narednoj fiskalnoj godini - propis će se primjenjivati od 2020. godine.~~
- ~~Propis ne podrazumjeva donošenje podzakonskih akata.~~
- Implementacijom propisa neće se ostvariti prihodi za budžet Crne Gore.
- Procjena finansijskih sredstava potrebna za implementaciju propisa izrađena je na osnovu iskustava zemalja članica EU i trenutnih cijena koštanja neophodne opreme. Prve procjene date su u završnom dokumentu TWINNING projekta „Upravljanje životnom sredinom” koji je Ministarstvo održivog razvoja i turizma sprovodilo sa Republikom Italijom. Ove procjene pokazale su se kao validne i korektne prilikom predstavljanja plana za implementaciju evropskog zakonodavstva iz oblasti zaštite životne sredine pred Evropskom komisijom u toku „screening” faze početka pregovora sa EU.
- Finansijska procjena potrebnih sredstava je okvirna jer cijene opreme na tržištu mogu varirati (očekivano je da će cijene do krajnjeg perioda početka primjene padati), kao i udio motornih benzina u ukupnoj distribuciji goriva i potrebama za državnim rezervama.
- U toku pripreme propisa u saradnji sa Privrednom komorom održane su konsultacije sa distributerima motornih benzina, vlasnicima terminala, pokretnih rezervoara i rezervoara za skladištenje. Ekonomski subjekti koji posluju u okviru većih poslovnih struktura, naročito onih sa međunarodnim karakterom (INA, JUGOPETROL, itd.) u okviru svojih poslovnih politika već su započeli proces usklađivanja sa ovim zahtjevima. Pismena saglasnost dobijena je od Jugopetrola.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljne konsultacije);
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.

- U izradi Predloga pravilnika korišćeni su savjeti g-đe Micol Biscotto, ekspertkinje koja je bila angažovana u okviru TWINNING projekta „Upravljanje životnom sredinom”.
- U izradi Predloga pravilnika učestvovali su predstavnici Agencije za zaštitu životne sredine, Sekretarijata za zakonodavstvo, Ministarstva ekonomije, predstavnici „Jugopetrola AD Kotor” i Ministarstva održivog razvoja i turizma.
- Objavljen je Javni poziv nevladinim organizacijama za predlaganje kandidata u sastav

radne grupe za izradu Predloga pravilnika. Po ovom Javnom pozivu nije se prijavila nijedna nevladina organizacija.

- Ministarstvo održivog razvoja i turizma uputilo je Predlog pravilnika na davanje mišljenja, primjedbi i sugestija nadležnim ministarstvima i institucijama. Uz to, održan je i Okrugli sto u Privrednoj komori Crne Gore sa distributerima goriva.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Prepreka za implementaciju propisa nema, pod uslovom da svi oni na koje se propis odnosi na vrijeme počnu sa sprovođenjem aktivnosti potrebnih za unaprjeđenje tehničkih standarda predviđenih pravilnikom.
- Mjere koje će se preduzimati radi sprovođenja propisa odnose se na inspekcijsku kontrolu od strane ekološke inspekcije.
- Indikator ispunjenja ciljeva propisa je smanjenje zagađenja vazduha isparljivim organskim jedinjenjima i ostvaren stepen uštede motornih benzina.
- Nadzor nad sprovođenjem Zakona o zaštiti vazduha i propisa donijetih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Inspekcijski nadzor vrši organ uprave nadležan za inspekcijske poslove preko ekološke inspekcije.

Podgorica, 30.12.2013. godine

Ministar

Branimir Gvozdenović